

BUDGET 2011

SAMT PLAN FÖR 2012-2013

HAMMARÖ

- EN Ö ATT BO OCH LEVA PÅ

Innehållsförteckning

Förutsättningar för 2011 års budget.....	3
Kommunfullmäktige/Kommunstyrelsen.....	13
Servicenämnden.....	16
Miljö- och byggnadsnämnden.....	20
Bildningsnämnden	23
Socialnämnden.....	28
Karlstads- Hammarö gymnasienämnd.....	34
Karlstads- Hammarö överförmyndarnämnd.....	44
Budget 2011	45
Ordlista.....	46

Förutsättningar för 2011 års budget

Allmänt

Vision 2015 med de tre strategiska benen, *boende, hållbar tillväxt och ett gott liv*, tar fram bilden av det framtida Hammarö. Ett strategiskt program med koppling till visionen har beslutats av kommunfullmäktige. Det strategiska programmet anger i vilken riktning kommunen ska utvecklas, över tid men också vad som är särskilt angeläget kommande år. Vision 2015 och det strategiska programmet ska ingå som ett underlag för nämnderna i budgetarbetet.

Omvärd/samhällsutveckling

Tillväxten i den svenska ekonomin har hittills under 2010 varit mycket stark. Företagens och hushållens förväntningar inför framtiden tyder på att tillväxttalen blir höga även under återstoden av året. BNP beräknas öka med 4,5 procent 2010 samtidigt som sysselsättningen (antal arbetade timmar) stiger med 1,4 procent. Även 2011 blir BNP-tillväxten hög, närmare 4 procent. Utvecklingen i Sverige hålls dock tillbaka av att tillväxten i vår omvärld blir mer dämpad.

2010 års prognostiserade resultat är betydligt bättre än budget. Det finns flera förklaringar till detta. Det kom stora tillfälliga tillskott 2010 som inte kunde användas till att expandera verksamheterna eftersom de ekonomiska förutsättningarna ser mycket kärvare ut 2011, med bland annat minskade statsbidrag. Dessutom spikades 2010 års budget för ett och ett halvt år sedan, när bilden av ekonomin var betydligt dystrare än nu, vilket ledde till en stram budget.

Sammantaget ökar intäkterna från skatter och statsbidrag 2011 i en historiskt låg takt; det motsvarar bara drygt hälften av prisökningarna. Ska kommuner dessutom kunna tillgodose behovsökningar som beror på förändringar i befolkningens sammansättning krävs en kombination av effektiviseringar/besparingar, skattehöjningar och resultatförsämringar. Skatteunderlagstillväxten ser inte imponerande ut de närmaste åren jämfört med historiska siffror. Tack vare låga pris- och löneökningar blir det dock reellt sett hyfsad fart på skatteunderlaget redan nästa år. Bortfallet av det tillfälliga konjunkturstödet och relativt stora behovsökningar beroende av förändringar i befolkningens sammansättning gör att förutsättningarna ändå blir markant sämre redan 2011.

De prognoser som SKL avlämnar avseende skatter och statsbidrag förändrar sig flera gånger under ett år och förutsättningarna som gällde vid fastställande av budget kan vara helt förändrade när budgetåret inleds, både i positiv och negativ riktning. Detta ställer allt större krav på att kommunen har en god beredskap på att kunna möta sådana här svängningar utan att behöva förändra för mycket ute i verksamheterna under pågående budgetår.

I Hammarö kommun har vi, till skillnad mot många andra Värmlandskommuner, en positiv befolkningsförändring vilket ger bättre ekonomiska förutsättningar än om befolkningen skulle minska. Det bör dock noteras att tillväxten i kommunen ställer krav på ökad service framförallt i nya bostadsområden vilket är viktigt att ta hänsyn till i budgetarbetet.

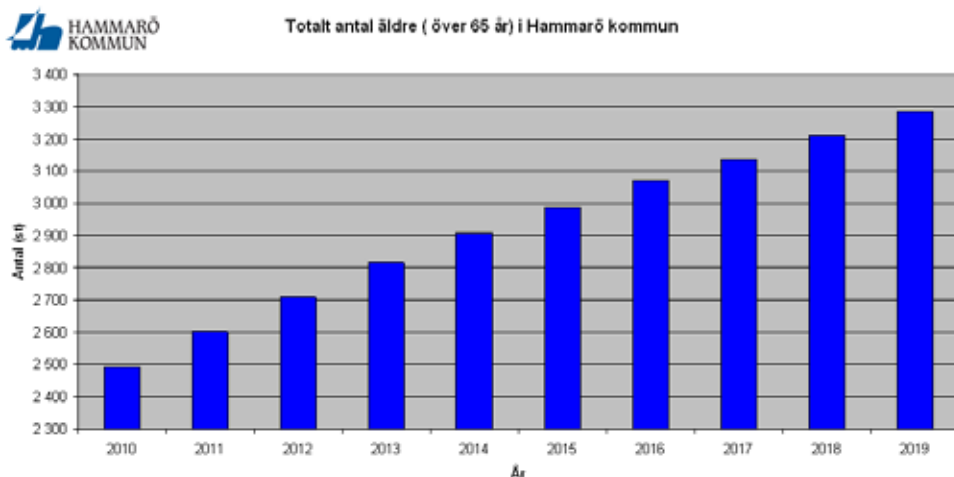
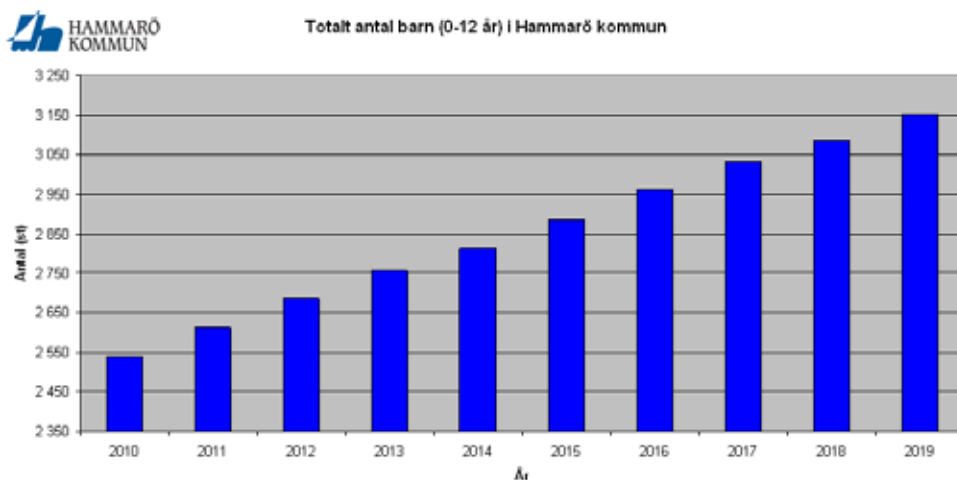
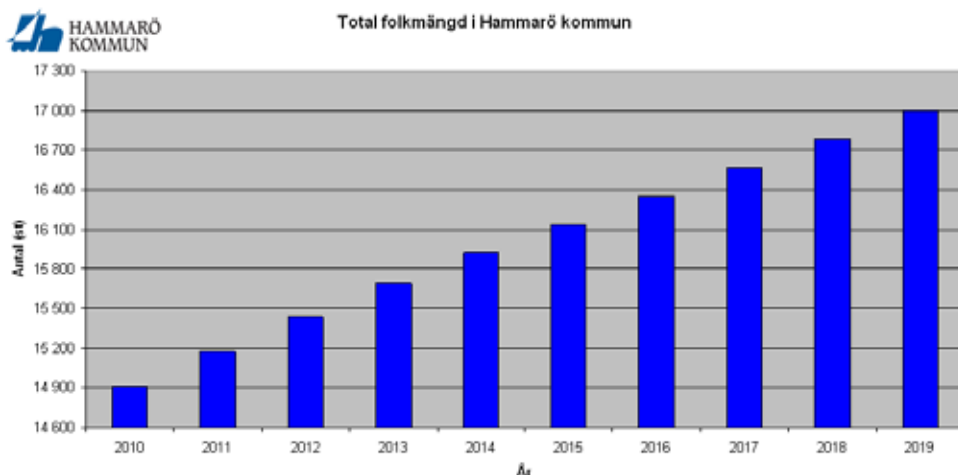

Befolkningsprognos

Befolkningsutvecklingen har en avgörande betydelse för vår kommuns framtid. Hammarö kommun uppvisar en befolkningstillväxt som vi ska värna om och utveckla. Den möjliggör ökade intäkter som garanterar fortsatt hög samhällsservice. En attraktiv kommun har kvaliteter som gör att människor vill flytta dit och att medborgarna som bor där trivs och vill

bo kvar. Centrums möjligheter, goda kommunikationer och attraktiva miljöer är bland annat det som påverkar bedömningen av vad som är en attraktiv kommun.

Diagrammen nedan visar befolkningsökningen i olika grupper fram till år 2019 utifrån kommunens byggplaner.

Bostadsbyggande

Hammarö kommun är en eftertraktad boendekommun med närhet till Karlstad och Vänern. Stor efterfrågan råder på småhustomter likväl som på mark för gruppbebyggelse av småhus och mark för flerfamiljshus. Det finns också behov av fler seniorbostäder.

Under perioden 2011-2013 planeras 220 nya småhus och 100 nya lägenheter i flerfamiljshus att färdigställas. Tillskottet av bostäder förväntas resultera i drygt 700 nya kommuninvånare under treårsperioden.

Nya småhustomter kommer att iordningställas på Anneberg etapp 2 och 3, Östra Bärstad och förhoppningsvis även på Rud. Kommunen håller på att ta fram nya tomter på Gunnarskär som kommer att erbjudas dem som står i den kommunala tomtkön. Nya lägenheter i flerfamiljshus kommer att byggas i Lillängshamnen, med tillgång till småbåtshamn och med sjöutsikt i alla lägenheter.

Kommunen eftersträvar att erbjuda en bostadsmarknad med flera olika upplåtelseformer, såsom hyresrätt, kooperativ hyresrätt, bostadsrätt, hyrborätt och eget ägande. Efterfrågan får styra formen. Osäkerheten kring det framtida ränteläget kan komma att påverka takten i bostadsbyggandet.

Budgetens roll i styrprocessen

Budgeten har många uppgifter. Den är ett verktyg för planering, styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. I budgeten fastställer man på den politiska nivån verksamhetens inriktning och vilken servicenivå/kvalitet kommunen ska erbjuda kommuninvånarna. Budgeten består av flera olika delar såsom driftbudget och investeringsbudget.

Budgetprocessen

Kommunfullmäktige antar varje år en treårsbudget i enlighet med Kommunallagen. Första året i planen benämns budget medan de två följande åren kallas plan.

I korthet ser budgetprocessen ut enligt följande:

Under februari uppdaterar ekonomiavdelningen de ekonomiska förutsättningarna utifrån ny skatte- och befolkningsprognos samt övriga förändringar som skett sedan föregående budget fastställdes.

I mars fastställer kommunstyrelsen preliminära ramar.

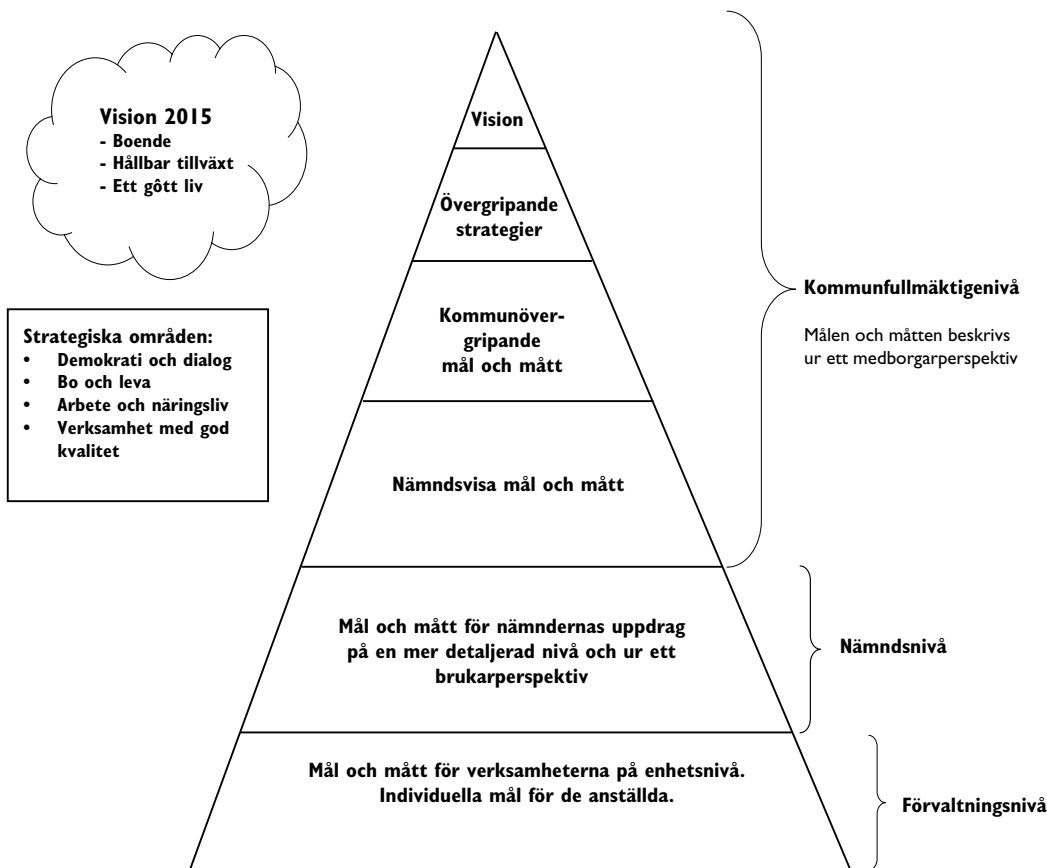
Respektive nämnd ska sedan utifrån de preliminära ramarna, via dialog med budgetberedningen, presentera mål och pengar vid ett par tillfällen i mars.

I början på juni lämnar kommunstyrelsen förslag om slutliga budgetramar

I slutet av november* beslutar kommunfullmäktige om budget

* Kommunfullmäktiges beslut ska, i samband med valår, inte fastställas förrän i november månad.

Hammarö kommuns styrmodell

Vision 2015 vår ö – Hammarö

Tre strategiska ben som tillsammans bidrar till en fortsatt god utveckling för Hammarö.

Boende

Hammarö ska vara en attraktiv ö att bo och leva på. Kommunens planering ska skapa förutsättningar för ett varierat och spännande bo stadsutbud. Det ska vara möjligt för invånarna att i olika åldrar och i olika skeden i livet ha ett bra boende.

Hållbar tillväxt

Tillväxten i Hammarö ska vara hållbar i ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt perspektiv. Kommunen ska verka för ett mer varierat näringsliv som skapar förutsättningar för ett brett serviceutbud. Utvecklingen ska inriktas så att Hammarö med tillförsikt kan överlämnas till kommande generationer.

”Ett gott liv”

Vår närhet till natur och vatten ger goda möjligheter till aktiv fritid och rekreation. Genom samverkan med kultur- och föreningslivet ska Hammaröborna erbjudas ett rikt och varierat utbud. Den kommunala servicen i Hammarö ska vara av god kvalitet. Möjligheten att välja olika utförare ska övervägas. I Hammarö bryr vi oss om varandra och kan tryggt vistas ute på kvällar och nätter.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomiska utveckling styrs av ett stort antal faktorer. Vissa kan påverkas av den enskilda kommunen, medan andra ligger utanför vår kontroll. Ett sätt att beskriva kommunens beroende av omvärlden är att upprätta en känslighetsanalys. Nedan redovisas de ekonomiska konsekvenserna av olika händelser:

Händelse	Förändring +/- Mkr
10 öres förändring av kommunalskatten	2,9
Förändrat invånarantal med 100	4,0
Löneförändring med 1 % inkl PO-pålägg	4,8
Förändring villkor upplåning med 1 %	1,0

Även oförutsedda händelser kan alltså ha stor inverkan på kommunens ekonomiska utredning. Det är därför viktigt att upprätthålla en finansiell beredskap på såväl kort som på lång sikt.

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen säger att varje kommun i sin budget, efter egna förutsättningar, ska fastställa mål och riktlinjer för verksamheten samt finansiella mål med betydelse för god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning handlar ytterst om att utföra en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet för skattebetalarnas pengar.

För Hammarö kommun innebär god ekonomisk hushållning att verksamheten bedrivs effektivt så att den kommunala servicen infriar kommuninvånarnas behov och förväntningar samt dessutom bedrivs på ett kostnadseffek-

tivt sätt. Grunden för god ekonomisk hushållning handlar om att fastställa mål som klargör hur mycket pengar som ska gå till löpande verksamhet, hur investeringar ska betalas och om sparande för framtiden är nödvändigt. Finansiella mål behövs för att betona att ekonomin är en begränsning för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten behövs för att visa hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen det vill säga kopplingen mellan ekonomi och verksamhet. Målen behövs för att främja en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet samt för att göra uppdraget gentemot medborgarna tydligt.

God ekonomisk hushållning innebär inte enbart att räkenskaperna går ihop på ett ansvarsfullt sätt. Begreppet innefattar även ett krav på att pengarna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Det är här mål och riktlinjer för verksamheten kommer in i bilden.

Verksamhetsmål ska vara uppföljningsbara. De ska rikta sig till medborgarna och till exempel anges i form av servicenivåer och kvalitet. Verksamhetsmål kan också riktas inåt i organisationen och uttryckas i form av produktivitet och effektivitet.

Nedan framgår de mål som definieras som god ekonomisk hushållning i Hammarö kommun i 2010 års budget:

Finansiella mål 2011

- Årets resultat 2011 ska visa ett överskott på minst 5 Mkr.
- Avsättning för pensioner med minst 5 Mkr.

Mål och mått för verksamheten 2011

De kommunövergripande målen utgår från de fyra strategiområdena (se sidan 10) och är kommunens mål för verksamheten kopplat till god ekonomisk hushållning. Samtliga nämnder har utifrån de övergripande målen, i dialog med budgetberedningen, tagit fram resultatmål som antas av kommunfullmäktige.

Strategiområde: Demokrati och dialog

Kommunövergripande mål	Resultatmått
Medborgare och brukare är nöjda med delaktighet, information, tillgänglighet, bemötande och service	SCB: s medborgarundersökning NII SCB: s medborgarundersökning NMI, bemötande-tillgänglighet. Sevicemätning via telefon och e-post KKK mått 1,2 och 3 Antal inkomna synpunkter från medborgarna

Strategiområde: Bo och leva

Medborgarna upplever att kommunen är trygg och har en god livsmiljö.	SCB: s medborgarundersökning NRI, trygghet, fritid och miljö. SCB: s medborgarundersökning NMI, gator och vägar, gång- och cykelvägar och miljöarbete.
Medborgarna är nöjda med möjligheterna till ett aktivt och varierande fritids- och kulturliv.	SCB: s medborgarundersökning NMI, fritid-idrott och fritid-kultur. Öppna jämförelser Folkhälsa

Strategiområde: Arbete och näringsliv

Arbete eller utbildning i stället för försörjningsstöd.	Andel av invånarna 16-64 år som är arbetslösa. SCB: s statistik och Arbetsförmedlingens Andel av befolkningen som får försörjningsstöd. KKK 2009 mått 34 Socialstyrelsens statistik för försörjningsstöd. Statistik från arbetsförmedlingen
Det totala antalet ungdomsarbetslösa ska minska.	Egna mätningar

Strategiområde: Verksamhet med god kvalitet

Medborgarna och brukarna är nöjda med kommunens verksamheter.	SCB: s medborgarundersökning NMI Helheten NKI SCB Kommunens egna brukarundersökningar.
Medborgarnas och brukarnas förväntningar om ständig utveckling och effektivitet i kommunens tjänster ska infrias	KKK 2009 Kostnadseffektivitet i Hammarö kommun. Resultat Jämförelseprojektet SKL Öppna jämförelser SKL

Löneökningar

Anslag för löneökningar har tidigare avsatts centralt. Från och med 2011 ansvarar varje nämnd själv för sina löneökningar. Två procent läggs ut på respektive nämnd för detta. Någon ytterligare kompensation görs inte.

Budgetförutsättningar

- Utdebitering 22,10 kronor.
- Skatteunderlaget beräknas enligt Sveriges kommuner och landstings prognos.
- Antal invånare i prognos 2011 14 900, 2012 15 000 och 2013 15 100.
- Internräntan fastställs till 4,3 %.
- Utökning av kollektiv- och båttrafik medför en ökning av kommunstyrelsens budget med 3 000 tkr.
- Bildningsnämndens budget ökas med 600 tkr avseende projektet "Då och nu". Ökningen är permanent.
- Budget har lagts för start av ytterligare två förskoleavdelningar. Ramen för bildningsnämnden kommer att justeras när avdelningarna är färdigställda och i bruk.
- Avsättning för kapitaltjänstkostnad avseende sporthallsbygge görs med 1 500 tkr.
- Utökning för politisk organisation samt utredningsarbete 1 500 tkr.
- Allmän budgetreserv budgeteras med 16 500 tkr.
- Inlösen pensioner 5 000 tkr
- Tillskott till socialnämndens budget med 7 000 tkr.
- Arbetet med att förstärka personltätheten inom bildningnämndens verksamhet påbörjas 2011. Utökning av nämndens budget sker med 2 000 tkr.

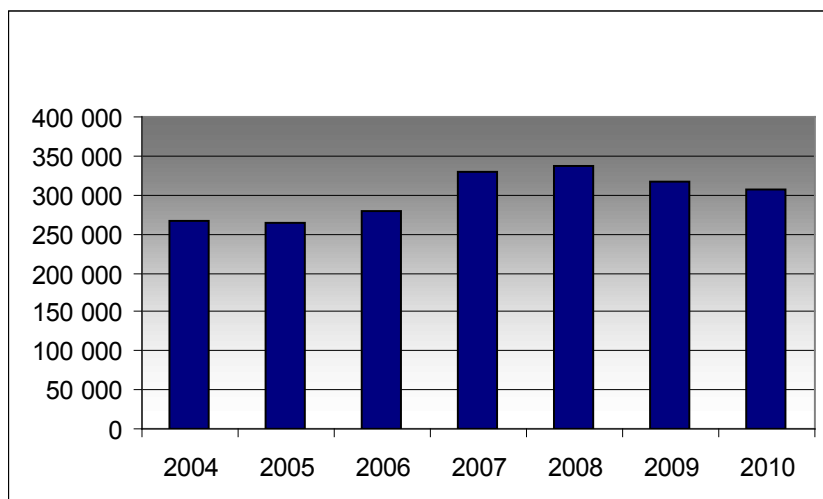

Pensionsåtagande

Kommunen har beslutat att all intjänad pension från och med 1998 sker genom individuell förvaltning, det vill säga kommunen betalar ut beloppet till det så kallade pensionsvalet. Ansvarsförbindelsen avser intjänande pensioner före år 1998 och redovisas inom linjen. Löneskatten tas med vid beräkning av pensionskulden. Utveckling av den ansvarsförbindelse som kommunen har för kommande pensioner framgår av nedanstående diagram.

En analys har gjorts av kostnaden för att lösa in kommande pensionsavgångar, det vill säga enligt den strategi som kommunen haft under ett antal år. Kostnaden för 1945 och 1946 års pensionsår uppgår till cirka 34 Mkr inklusive löneskatt. Ambitionen är att försöka hantera denna kostnad under 2010 och 2011. Det finns däremot inte utrymme för att budgetera mer än 5 Mkr för inlösen av pensioner i 2011 års budget. När resultatet för 2011 går att prognostisera får man ta ställning till om ytterligare inlösen av pensioner är möjlig att göra 2011.

Ansvarsförbindelse inkl särskild löneskatt (Mkr)

Investeringsbudget

Investeringar som påverkar kostnader/intäkter ska åtföljas av en kostnads/intäktsanalys. Investeringarna beslutas i särskild ordning. Utrymme att fördelas avseende den skattefinansierade delen uppgår till 20 Mkr.

Drivkrafter för personal- och verksamhetsutveckling

1,5 Mkr anslås år 2011 avseende kreativitet, friskvård och kompetensutveckling. Verksamheterna/enheterna kan söka anslag hos kommunstyrelsen till åtgärder som främjar något av ovanstående områden.

Soliditet

Soliditeten är ett viktigt mått på kommunens ekonomiska styrka. Den visar hur stor andel av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital. En bra utgångspunkt är att soliditeten inte ska minska utan ligga relativt

oförändrad framöver. Ansvarsförbindelsen avseende pensioner ligger helt utanför soliditetsbegreppet.

Över- och underskott gentemot fastställd budgetram

Kommunstyrelsen har möjlighet att bevilja ansökningar från nämnderna om att behålla hälften av sitt överskott i verksamheten. En förutsättning för att ansökningarna ska beviljas är att måluppfyllelsen är god och att överskotten används till utvecklingsarbete som ger varaktiga positiva effekter. Med tillämplande av de av kommunfullmäktige antagna styrprinciperna ska inte underskott behöva uppstå. Uppstår det trots detta underskott ska nämnderna täcka underskotten i nästföljande års budget. Gymnasienämndens över- och underskott behandlas enligt de regler som gäller inom Karlstads kommun.

Kommunfullmäktige/Kommunstyrelsen

Ordförande: Leif Sandberg
Antal ledamöter: 9
Förvaltningschef: Jan-Olof Appel

Resultatmål

Strategiområde: Demokrati och dialog

Resultatmål	Resultatmått
Andel medborgare som får kontakt med en handläggare via telefon för svar på en enkel fråga ska öka.	Resultat servicemätning telefon 2009 – 50 %
Andelen medborgare som får svar på en enkel e-postfråga inom två dagar ska öka	Resultat servicemätning e-post 2009 – 61 %
Invånarnas nöjdhet med möjlighet att komma till tals med kommunens ansvariga tjänstemän ska öka	SCB: s medborgarundersökning 2009 tillgänglighet – betyg 5,8
Invånarnas betyg på hur lätt det är att komma i kontakt med kommunens personal ska förbättras.	SCB: s medborgarundersökning 2009 – betyg 6,6
Kommunens webbinformation till medborgarna ska förbättras	Resultat SKL:s webbundersökning 2009 – 65 %

Strategiområde: Bo och leva

Resultatmål	Resultatmått
Medborgarna känner sig trygga och säkra.	<ul style="list-style-type: none"> • SCB: s medborgarundersökning 2009 - betyg 7,4 • Trygghetsfaktorer finns med i planarbetet
Resandet med kollektivtrafiken ska öka	<ul style="list-style-type: none"> • Antalet resenärer 2011 - • Antal genomförda kampanjer 2011 - • SCB: s medborgarundersökning 2009, linjesträckning - betyg 5,8 • SCB: s medborgarundersökning 2009, turtäthet - betyg 5,3 • SCB: s medborgarundersökning 2009, biljettpriser - betyg 5,4

Strategiområde: Arbete och näringsliv

Resultatmål

Resultatmått

Entreprenörskap och nyföretagande ska stimuleras.

Andel företag som efter Starta-eget-utbildning finns kvar efter 3 år - 80 % i 2007 års statistik från Jobs&Society
Antalet nya företag per 1000 invånare i kommunen (KKK 2009 - 5,6)

Strategiområde: Verksamhet med god kvalitet

Resultatmål

Resultatmått

Andelen medborgare som upplever att de får ett gott bemötande när de kontaktar kommunen ska öka

Resultat servicemätning bemötande 2009 - 67 %

Medborgarnas betyg på bemötandet från personal i kommunen ska förbättras

SCB: s medborgarundersökning 2009 - betyg 7,1

Resultatmål

Resultatmått

Kommunens sjukfrånvaro i % ska bibehållas eller minska

Resultat 3,7 % 2010 SKL statistik 2010

Genomsnittlig sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda ska öka

Statistik SCB

Kommuninvånarnas upplevelse av Hammarö som en attraktiv plats att bo och leva på ska bibehållas eller förbättras.

SCB: s medborgarundersökning 2009 NöjdRegionIndex 73

Ekonomi

Personalavdelningen gör en översyn av arbetsuppgifter och förändrar något i handläggningen. En tjänst återbesätts inte i samband med en pensionsavgång. Effekten 2011 blir +130 tkr (ej helårseffekt).

De förändringar som gjordes på ekonomiavdelningen 2010 avseende sänkt tjänstgöringsgrad får under 2011 full effekt och påverkar positivt med +70 tkr.

Hammarötrafiken som utökas från augusti 2010 får helårseffekt 2011 och budget 2011 har förstärkts med 3 000 tkr avseende utökningen av kollektiv- och båttrafiken.

Framtid och utveckling

Förändringar som påverkar utvecklingen för framtiden kan ske snabbt det kan man konstatera med en världsekonomi som innebär relativt tvära kast och i förlängningen en osäkerhet som kan förändra planeringen och förutsättningarna för kommunen.

För Hammarö är några av de förändringar, ”trender” man kan se bland annat en fortsatt positiv befolkningsutveckling, minskade statsbidrag, ökad internationalisering, större efterfrågan på e-tjänster, mer fokus på klimat - och energifrågor samt samverkan i högre grad med andra kommuner och organisationer. Sammantaget påverkar detta i stor grad kommunstyrelsens förvaltning. Kravet på en effektiv förvaltning med god service och förväntningar om att snabbt svara på frågor eller ge besked till medborgare och brukare höjs samtidigt som arbetsuppgifterna förändras. Detta är en stor utmaning som innebär att organisationen för framtiden kan behöva ses över.

Servicenämnden

Ordförande: Lennart Lämngren

Antal ledamöter: 9

Förvaltningschef: Thomas Braunerhielm

Resultatmål

Strategiområde: Demokrati och dialog

Resultatmål	Resultatmått
Berörda föreningar ska uppleva att de varit delaktiga i projektering och byggnation av ny idrottshall.	Enkätmätning genomförs för att mäta upplevelsen av delaktighet

Resultatmål	Resultatmått
Tillgängligheten inom gatuenheten ska öka till minst 50 %	17 % -09 genom telefonmätning

Strategiområde: Bo och leva

Resultatmål	Resultatmått
60 % av medborgarna ska uppleva att de känner sig trygga och säkra på kommunens GCM-vägar.	35 % (2008)

Resultatmål	Resultatmått
Andelen ekologiska råvaror ska öka	12,4 % (2009)
Föreningslivet stimuleras att regelbundet arbeta med värdegrundsfrågor	Antal utbetalda stimulansbidrag samt andelen fullt utbetalda aktivitetsbidrag (6 kr)

Resultatmål	Resultatmått
Andelen miljöfordon ska öka	5,7 % (2009)

Strategiområde: Verksamhet med god kvalitet

Resultatmål

Resultatmått

Energiförbrukningen i kommunens fastigheter ska minska	216,72 kWh -09
Andelen sålt kontra köpt vatten ska öka	Resultatmått under framtagning.

Ekonomi

I takt med att personalstyrkan rationaliseras blir det nyckelfunktioner och nyckeluppgifter som försvinner. Personal som är kopplade till vissa specifika uppgifter som också är kopplade till vissa årstider försvinner vilket gör det svårt att omorganisera. Ett exempel är vinterväghållning och skötsel av grönytor och badplatser. Det är samma person som utför arbetsuppgifterna vilket gör att konsekvensen är svår att överblicka. Det är också svårt att ersätta med någon annan person utan att andra arbetsuppgifter måste tas bort.

Fastighetsenheten

Kostnaderna för lokaler ökar på en rad områden. Fjärrvärmen ökar med 7 %, elnätsavgifter 6 %, renhållning 9 %, VA 14 %, internrättan höjs med 0,3 %, personalkostnader ökar med cirka 3 %.

Kost och lokalvård

Kostenhetens budget har reducerats med cirka 10 % inför 2010 års budget. I uppdragen ingår att utöka andelen ekologiska råvaror och minska andelen halvfabrikat. En nödvändig investering i Gunnarskärgårdens kök kommer att innebära ökade kapitaltjänstkostnad för Hammaröbostäder som medför en högre hyra för serviceförvaltningen.

Kost och lokalvårdsenheten ska intensivifiera arbetet med att erbjuda heltidstjänster. Oavsett organisation kommer den förändringen att vara kostnadsdrivande och ska inrymmas i budget.

Kost och lokalvården har idag som rutin att inte ta in vikarier. De låga sjuktagen och att enheterna effektiviserar personalhanteringen över gränserna, betyder att kostnaderna redan idag hålls på en låg nivå.

Fritid – gatu enheten, staben

Tillsyn och skötsel av anläggningar, grönområden, centrum samt skolor och förskolor utökas inom fritid och gatuenhetens verksamhetsområde. Det innebär att prioriteringar inom dessa områden måste bli tydligare.

Taxefinansierade verksamheter

Med föreslagna taxejusteringar bedöms både renhållnings och VA-verksamheternas ekonomi stabiliseras med hänsyn till de utmaningar som kommunen står inför. Förvaltningen bedömer dock att nya justeringar av framförallt VA-taxan är nödvändiga om kommunen ska fortsätta utbyggnaden av VA-anläggningen.

Framtid och utveckling

Renhållning

Under 2011 antar Karlstad kommun sin avfallsplan vilket betyder att åren efter kommer det sannolikt vara aktuellt att diskutera det som redan idag framgår av kranskommunernas avfallsplaner om att samarbeta i en gemensam organisation vad gäller bemanning på Återvinningsstationerna. En gemensam organisation mellan kommunerna bedöms vara positiv ur ett likabehandlingsperspektiv gentemot renhållningskollektivet. Möjligheterna att styra Karlstadsregionens Återvinningsstationer ökar, vilket kan bidra till en utökad service till renhållningskollektivet.

Hammarö kommun bör utöka dagens sortering till att omfatta en separat hantering av hushållens matavfall i syfte att bidra till den biogas-anläggning som Karlstad kommun bedöms bygga inom några år. Belastningen på Återvinningscentralen vid Mörmons industriområde är hög vilket är glädjande. Förvaltningen bedömer att det inom några år kommer att finnas behov av att bygga ut och utöka centralen samt antalet återvinningsstationer eftersom en kapacitetsökning kommer att vara nödvändig i takt med att kommunen växer.

Sluttäckningen av Mosstorps Återvinningscentral är en utmaning för kommunen som kräver en årlig avsättning av den anslagsfinansierade budgeten motsvarande cirka 1 miljon till och med 2023. Förvaltningen bedömer att kostnaderna kommer att öka inom området i takt med att miljökraven skärps, vilket leder till justeringar av taxan.

Vatten och avlopp

Förvaltningen bedömer att kommunens utbyggnadstakt och relativt omfattande investeringar inom VA-området kommer att leda till justerade taxor. En osäkerhetsfaktor är i vilken grad fastighetsägarna ansluter till det utbyggda kommunala VA-ledningsnätet. Flera områden bedöms vara aktuella som omvandlingsområden där verksamhetsområde kan komma att beslutas samt VA-anläggningar byggas ut. Åtgärder för att förhindra källaröversvämning i Gunnarskår och Haga området är nödvändigt att genomföras i olika steg under kommande år.

Tillkommande omvandlingsområden, den nya vattenledningen till Karlstad, avvecklingen av vattentornet, risken för översvämningar och häftiga regnoväder, är alla exempel på betydande utmaningar som kommunen har att hantera med en begränsad organisation.

Trafik

Inom kommunen kommer troligen en fortsatt relativt omfattande exploatering att fortgå, vilket är positivt. Dock bedöms inte konsekvenserna fullt ut hur den ökade trafikbelastningen kan komma att påverka befintliga bostadsområden, samt idag redan högt belastade leder. Särskilt viktigt är det att infrastrukturen i kommunens östra del, som är under exploatering, får en lösning som är godtagbar. Kommunens gator och vägar är i stort behov av underhåll. Kommunen gör en satsning under 2010 genom en upprustning av vissa gator och vägar. Trots det bedöms dagens underhåll vara otill-

räckligt för att en godtagbar nivå ska uppnås på vägarnas kvalitet.

Fritid

Föreningslivet och dess aktiviteter ökar i takt med att kommunen växer och omfattas av fler barn och ungdomar vilket är glädjande. Förvaltningen ser också en tendens att fler föreningar förbättrar sina resultat. Vissa föreningar tävlar också i relativt höga divisioner. Allt detta är mycket glädjande för kommunen, men ställer också krav på nya moderna idrottsanläggningar samt spontanidrottsplatser. Utmaningen 2011 är att bygga och ta en ny idrottsarena i drift.

Fastighet

Med hänsyn till befolkningsprognosen bedömer förvaltningen att kommunen ur ett lokalförsörjningsperspektiv behöver tillskapa ytterligare ytor för både skola och förskola under kommande år.

Kost

Kostverksamheten utvecklas mot att mer och mer rättvisemärkt och kravmärkt livsmedel används vid tillagningen.

Lokalvård

I de nya principerna för hyresavtal föreslår förvaltningen att lokalvården utgör en del av fastighetsförvaltningens hyresavtal. En organisationsöversyn pågår i syfte att utveckla och förbättra servicen till hyresgästerna.

Miljö- och byggnadsnämnden

Ordförande: Fred Strömsten

Antal ledamöter: 5

Förvaltningschef: Örjan Nässlander

Miljö- och byggnadsnämndens verksamhet är tvärvetenskaplig och spänner över ett mycket stort antal ämnesområden. Myndighetsutövning utgör en stor del i verksamheten och regleras i huvudsak av speciallagstiftning. Nämndens uppdrag omfattar tillståndsprövning, rådgivning och tillsyn i kommunen. Nämndens verksamhetsområde berör alla kommuninvånare, direkt eller indirekt, då arbetet är kopplat till de nationella miljö-

målen och hållbar utveckling av samhället. Konsekvenserna av utebliven tillsyn är sällan omedelbar eller synlig utan ger sig till känna först på längre sikt. I det läge något har hänt ställer sig många frågan hur det kunde bli så här? Varför har ingen gjort något! Det är då vi ofta kunde ha reagerat långt innan det hände. Idag styrs större delen av verksamheten utifrån inkommande akuta händelser.

Resultatmål

Strategiområde: Demokrati och dialog

Resultatmål	Resultatmått
Miljö och byggnadsnämnden med förvaltning ska utvecklas genom ett aktivt samhällsbyggnadsarbete som kännetecknas av samarbete, nytänkande och arbetsglädje. Detta kan ske genom ökat intresse i bland annat planfrågor och reservatsbildande eller andra frågor som kan komma att påverka myndighetsarbetet.	Samtliga remisser ska besvaras
Miljö- och byggnadsnämnden med förvaltning ska upplevas som det är lätt att få kontakt med, detta ska ske genom att vi har en hög svarsfrekvens på telefon och e-post, målsättningen är att svara inom på inkomna e-post till förvaltningens gemensamma e-postadress inom 2 dagar.	Lyckade kontaktförsök av medborgare via telefon ska öka med 5 % mot tidigare gjord servicemätning 2009 (KKK).

Strategiområde: Bo och leva

Resultatmål	Resultatmått
Under 2011 ska miljö- och byggnadsnämnden genom förvaltningen driva ett tillsynsprojekt med avseende på strandskydds- och bygglovsbestämmelser i den södra delen av Västra stranden.	Minst 5 som byggt olovligen ska ha vidtagit rättelse.
Miljö- och byggnadsnämnden med förvaltningen ska ur ett folkhälsoperspektiv inventera hur många icke anmälningspliktiga verksamheter som finns verksamma i kommunen med avseende på hälsoskydd, så som frisörer, massage, fotvård, solarier, tobakförsäljningställen mm.	Resultatmått: genomförd inventering redovisas till nämnden.
Kommunens livsmedelsbutiker ska få minst ett tillsynsbesök med avseende på att granska deras köttantering, det vill säga hur köttet hanteras och märks.	Samtliga genomförda inspektioner ska sammanställas och redovisas till nämnden
Miljö- och byggnadsnämnden och förvaltningen ska arbeta vidare med hållbar utveckling utifrån genomförd inventering av enskilda avlopp som gjorts i kommunen och i förekommande fall arbeta för att rättelse sker.	Minst 10 anläggningar som inte bedöms uppfylla miljöbalkens krav skall få föreläggande av nämnden.

Strategiområde: Verksamhet med god kvalitet

Resultatmål	Resultatmått
Av våra brukare, personer och företag som fått ett beslut av oss under 2011, ska minst 80 % av de tillfrågade uppleva att de fått god service.	Mäts i egen undersökning hos dem som fått ett beslut av nämnden, nämndbeslut 1-40, miljöbeslut på delegation 100-130, bygglovsbeslut på delegation 100-130.
Miljö- och byggnadsnämnden med förvaltningen ska värna om ett rättssäkert handläggande av nämndens ärenden.	Resultatmått: av de beslut fattade av miljö- och byggnadsnämnden och förvaltning som överklagas ska mindre än 20 procent resultera i att länsstyrelsen ändrar nämndens beslut.

Framtid och utveckling

Miljö- och byggnadsnämnden vill vara en myndighet i toppklass för Hammarö kommuns medborgare, företag och myndigheter, men saknar idag resurser för att klara alla nuvarande lagkrav avseende myndighetsutövningen, detta scenarium kommer troligen att även gälla för 2011-2012.

Plan- och bygglagen håller på att ses över igen och bland annat föreslås att byggnadsin-

spektörerna måste bedriva mer aktiv tillsyn. Anledningen till detta är främst att byggfolket i Sverige har slarvat och den tekniska kunskapen ute på arbetsplatserna har minskat, detta resulterar i ett lagförslag som gör kommunen tvingas till att besöka alla byggarbetsplatser minst två gånger under byggnationen av lite större projekt.

Ekonomi

Förvaltningen gör bedömningen att budgeten kommer att hållas.

Bildningsnämnden

Ordförande: Jens Meyer

Antal ledamöter: 9

Förvaltningschef: Ingela Rauhala

Resultatmål

Strategiområde: Demokrati och dialog

Resultatmål

Resultatmått

Andelen barn som upplever att de vuxna på förskolan bryr sig om vad de tycker ska bibehållas.

Barnintervju med 6 åringar i förskolan.
Resultat 2010
Glad gubbe 41,9%
Neutral gubbe 44,5%
Ledsen gubbe 13,5%

Andelen elever som upplever att lärarna lyssnar på dem ska bibehållas.

Hälsosamtal i skolår 4.
Inga mått än.

Resultatmål

Resultatmått

Andelen medborgare som får svar på en enkel e-postfråga inom två dagar ska öka.

Servicemätning
SCB:S medborgarundersökning fråga B9:4
Resultat 2006 6,1 och 2009 5,9

Resultatmål

Resultatmått

Alla enheter källsorterar papper och förpackningar.

Det finns kärl för källsortering av förpackningar på samtliga enheter.

Strategiområde: Arbete och näringsliv

Resultatmål

Resultatmått

Andelen elever som ser positivt på framtiden ska ligga på lägst samma nivå som 2010

Hälsosamtal i skolår 4.
Inga mått än

Strategiområde: Verksamhet med god kvalitet

Resultatmål	Resultatmått
Andelen medborgare som anser att grundskolan har god kvalitet ska bibehållas.	SCB:S medborgarundersökning fråga B2. Resultat 2009 7,3
Andelen medborgare som anser att förskolan har god kvalitet ska bibehållas.	SCB:S medborgarundersökning fråga B1 Resultat 2009 7,2

Resultatmål	Resultatmått
Andelen elever som uppnår kravnivå för ämnesproven i år 5 ska bibehållas.	Nationella ämnesprov år 5. Öppna jämförelser, SKL.
Andelen elever som har minst godkänt i alla ämne ska vara högre än det förväntade värdet. (SALSA)	Betyg Öppna jämförelser, SKL, A1 Resultat Öppna jämförelser 2009, faktiskt värde 90,4%, förväntat värde 87%.
Genomsnittligt meritvärde ska vara högre än det förväntade värdet (SALSA)	Betyg Öppna jämförelser, SKL. Resultat Öppna jämförelser 2009, faktiskt 211,6 poäng, förväntat värde 210 poäng.

Ekonomi

Ramarna för 2011 utökas med medel för 1 avdelning (1400 tkr) och 600 tkr för att permanenta projektet Då och Nu. Hyreshöjningar, inflation och ökade kostnader för barn i behov av särskilt stöd gör att vi måste anpassa verksamheten och tvingas göra besparingar.

Förskola

Ett sätt att beskriva förskolan är att använda mått som beskriver resurser.

	2008	2009	2010*	2011
Antal barn i verksamheten	702	742	834	825 vår 841/höst 805
Antal avdelningar	41	41 vår 41/höst43	44 (jan-april)	46
Barn/avdelning	17,1	17,7	19,4	18,8
Heltidstjänst/avdelning**	3,52	3,45	3,3 utfall 3,2 budget	3,1 budget
Barn/personal	5,2	5,6	6,3	

*Rapportering till SCB görs per den 15 oktober. Dessa mått redovisas i rapport året därpå. Siffrorna gäller verksamhetsåret tidigare. Undantaget är 2010 då siffror togs fram även per 15 april för rapportering till Jämförelseprojektet.

** Den totala resursen per avdelning används till specialpedagogiskt stöd, resurs till barn i behov av särskilt stöd samt vikarier vid sjukdom och utbildningar, tillsammans omfattar det ca 0,3 tjänst/avdelning. Vilket innebär att den grundbemanning som budget 2011 ger utrymme för är 2,8 heltidstjänst/avdelning.

Hammarö kommun deltar under våren i Jämförelseprojektet för förskolan. Rapporten kommer att presenteras i juni men viss data finns tillgänglig redan nu. Hammarö kommun har markant fler barn med långa vistelsetider på förskolan än övriga kommuner i projektet.

Grundskola

Medlen till grundskola har minskat och uppsägningar har skett de senaste åren. Totalt har antalet lärartjänster minskat med cirka 20 stycken under de senaste två åren. När Skolverket jämför lärartätheten så framgår det att genomsnittet i riket är 8,2 lärare/100 elever. Hammarö kommun ligger för första gången under rikssnittet med 8,0 lärare/100 elever. SKL mäter effektivitet och rankar Hammarö kommun som den 9:onde mest effektiva kommunen i riket och använder 8,2 % mindre resurser än standardkostnad.

Grundskolan är organiserad i sju enheter, varav några är ganska små. Småskaligheten uppskattas av föräldrar men skapar sämre möjligheter till ytterligare effektiviseringar och samordning. Läsåret 2010/2011 minskar antalet elever i skolår 7-9 och antalet elever ökar i år F-6. Det ställer stora krav på högstadieskolorna att ställa om verksamheten och att minska kostnader för färre klasser.

För budget 2011 innebär elevminskningen en total budgetsänkning för de båda högstadieskolorna med drygt 3 miljoner. För 2011 kan vi åstadkomma minskningar om cirka 2 miljoner kronor men för att slippa slå samman årskurs 9 till tre klasser istället från befintliga fyra saknas 1 miljon kronor.

Övergripande

Under 2011 kommer ett stort antal reformer att förändra mycket i skola och grundskola. Ny

skollag, läroplaner och kursplaner och betyg i fler årskurser. För förskolans del kommer vi förmodligen att använda fyra stängningsdagar för att klara av implementeringsarbetet. Detta kommer att kräva att all personal omfattas av implementeringsinsatser där förändringarna förankras. Rättsäkerheten för elever och föräldrar ökar och flera beslut blir nu möjliga att överklaga vilket kräver juristkompetens inom skolområdet.

Framtid och utveckling

Inom bildnings-nämndens verksamhet har tempot höjts på grund av nedskärningar och högre krav, vilket har lett till att fler väljer att ta ut pension tidigare.

Ett annat sätt är att Hammarö kommun fortsätter att växa och attrahera inflyttande barnfamiljer. Kommunen har ett gott rykte där goda resultat i skolan är en del av det goda ryktet.

	Läsåret 2009/2010	Läsåret 2010/2011	Läsåret 2011/2012	Läsåret 2012/2013
Mörmoskolan 7 - 9	336 elever 16 klasser	319 elever 15 klasser	290 elever 13 klasser	273 elever 13 klasser
Hammarlundens skola 7 - 9	277 elever 11 klasser	237 elever 10 klasser	245 elever 10 klasser	289 elever 11 klasser

Skolans goda resultat

Hammarö kommuns grundskolor visar goda resultat vad gäller elevernas kunskapsutveckling och sociala faktorer. De goda resultaten i skolan är kvittot på verksamheternas goda kvalitet under barnets/elevens hela förskoletid/skolgång och effekterna av förändringar kan spåras först flera år efter att förändringarna har genomförts. De senaste årens minskningar inom skolan och förskolan riskerar att ge vikande resultat i skolan, något som skulle försämra kommunens konkurrenskraft och därmed möjligheterna att stävja minskningen av skatteintäkter.

Konkurrenskraft

Konkurrenskraft är en viktig faktor för grundskolans framtida utveckling. Alla elever har möjlighet att fritt välja skola, såväl den egna kommunens, andra kommuners och fristående huvudmäns skolor. Utvecklingen mot ett mer individualiserat samhälle gör att fler kom-

mer att göra ett aktivt val. Karlstad kommun hanterar just nu ansökningar från fristående grundskolor som vill etablera sig eller utöka sin verksamhet. Om dessa beviljas tillstånd kommer de fristående grundskolorna att rymma 25% av grundskoleeleverna i Karlstad kommun. Ännu har ingen fristående skola sökt tillstånd att starta verksamhet i Hammarö kommun. Den ökade konkurrensen om eleverna kommer ändå att nå Hammarö kommuns grundskoleelever. För att möta denna konkurrens behöver vi bli ännu bättre på att kommunicera Hammarö kommuns skolors goda kvalitet och ge eleverna ökade möjligheter att skapa sin egen profil på sin grundskoleutbildning.

Samverkan med andra

Samtidigt som Hammarö kommun på egen hand behöver stå stark mot såväl fristående skolor som andra kommunala grundskolor krävs ett nära samarbete med andra värmländska kommuner för att uppnå denna styrka. De samordningsfördelar som en större kommun som Karlstad ger skapar möjligheter att strategiskt planera för och genomföra förändringar i god tid. Karlstad kommun har möjlighet att inrätta andra typer av tjänster som till exempel skoljurist och har goda kontakter med regeringskansliet. Det är av stor betydelse för Hammarö och de andra kommunerna i Värmland att samarbetet med Karlstad kommun och Karlstads universitet fungerar bra. Regionala nätverk som hanteras av Region Värmland och Karlstad universitet/RUC kommer att bli ännu betydelsefullare.

Företagsamhet för framtid

För att elever som lämnar grundskolan ska ha goda möjligheter till fortsatta studier och egen försörjning krävs mer än goda kunskaper. Grundskoletiden bör ge eleverna många tillfällen att tillsammans med andra pröva sina argumentera för, presentera och pröva sina idéer. Skolan behöver utveckla arbetsformer så att stort utrymme för detta ges. Den digitala utvecklingen ställer också krav på såväl utformning av utbildningen som teknisk utrustning. Varje elev och varje lärare skulle behöva tillgång till en egen dator.

Uttryck och avtryck

I ett allt mer informationstätt rationell samhälle krävs utrymme för kreativt skapande och uttrycksformer. I skolan bör kulturgarantin förankras och byggas in som ett naturligt inslag. Men kulturen bör nå fler och i fler sammanhang. En åldrande befolkning ställer nya krav på tillgänglighet och innehåll av kulturutbud. Det finns resultat som visar på kulturens roll för hälsa och välbefinnande och rehabilitering. Föreningar inom det kulturella området utgör en stor resurs. Det bidrag som dessa föreningar beviljas av kommunen ger mycket tillbaka; deltagande i samarrangemang, nätverk vid marknadsföring och ideér om kulturella evenemang. Inom detta område finns ett stort ideellt engagemang.

Fler goda krafter

Frivilligorganisationer används sparsamt i övrig verksamhet. Former och användningsområden skulle kunna utvecklas. Förskolan och skolans verksamhet kräver mycket personal. I de allra flesta fall går det inte att ersätta lärare och förskollärare men i vissa fall skulle en förstärkning göra stor skillnad.

Höj blicken

Under 2010 och 2011 kommer arbetet i våra verksamheter att präglas av mycket här och nu. Organisationen har många barn i grupperna på förskolan och ett ökat antal barn som behöver särskilt stöd i skolorna. Många reformer sätts under 2011 och kompetensutvecklingen kommer till största delen omfatta detta. Men det är viktigt att fortsätta blicka framåt. Närheten till Karlstads universitet borde nyttjas bättre. Vi bör i högre grad ta del av forskning men också undersöka och beforska vår verksamhet. En professur inrättas nu vid Karlstads universitet för att främja utveckling av regionens skolor, en ny lärarutbildning tar form som ger större möjligheter till ett nära samarbete och karriärtjänster med delat uppdrag; kommun/universitet. Vi bör skapa ännu bättre möjligheter för vår personal att bli en del av den utveckling som gynnar eleven och stärker skolans attraktionskraft.

Betydelsefulla ledare

Skolans ledare kommer att bli än mer betydelsefulla då styrningen förändras. Rektor får ett större ansvar och förses med en möjlighet att delegera arbetsuppgifter. För att säkra kontinuitet och framtida försörjning av ledare behöver vi planera rekrytering och kompetensutveckling av framtida ledare i skolan.

Socialnämnden

Ordförande: Margareta Ivarsson

Antal ledamöter: 9

Förvaltningschef: Anette Örnebring, tf

Resultatmål

Strategiområde: Demokrati och dialog

Inom alla delar av socialtjänstens verksamhet är det ytterst viktigt att brukaren själv känner sig delaktig i planeringen av sin vardag. På särskilt boende vistas man 24 timmar om dygnet och är ofta svårt sjuk. Det är då av särskild vikt att man får möjlighet ges att påverka det som är möjligt. Den möjligheten ges vid utformningen av genomförandeplanen (individuell plan).

Resultatmål

Antalet personer som medverkat i framtagandet av individuell plan ska öka, jmf med mätning 2009 (27 %)

Resultatmått

Öppna jämförelser mått 2

Kommunens uppgift är att ge service till medborgarna. Att på ett enkelt och snabbt sätt få kontakt med en handläggare och få svar på sin fråga, ingår i god service.

Resultatmål

Andelen medborgare som får kontakt med en handläggare via telefon eller mail för att få svar på en enkel fråga ska öka, jmf med mätning 2009

Resultatmått

Servicemätning

Strategiområde: Bo och leva

Att en brukare möter ett litet antal personal är en trygghetsfaktor. Kommunens hemtjänsttagare möter idag inom en 14 dagars period 10 olika vårdare. En mycket bra siffra jämfört med andra kommuner. Här vill vi bibehålla resultatet från senaste mätning 2009 och i bästa fall minska antalet vårdare som besöker en hemtjänsttagare.

Resultatmål

Antal vårdare som besöker en hemtjänsttagare i snitt under 14 dagar ska bibehållas, jmf med mätning 2009 (10 personer)

Resultatmått

Kommunens kvalitet i korthet (KKK) mått 11

Vi ser en oroväckande ökning i samhället av främlingsfientlighet och brist på förståelse för andra kulturer. Vi tror att det bottnar i okunskap och vill därför arbeta med att öka kunskapen. Målet kan inte uppnås enbart av socialnämnden själv. Både Bildningsnämnden och Kommunstyrelsen kan bidra till att öka förståelsen bland medborgarna. Socialnämnden avser att ta initiativ till ett samarbete med övriga nämnder.

Resultatmål	Resultatmått
Öka kunskapen och förståelsen hos kommunens medborgare för andra kulturer	Antal genomförda aktiviteter Redovisning, självskattning

Människors hälsa påverkas negativt av användning av droger. Våra niondeklassare ligger, i jämförelse med andra, på en låg nivå när det gäller användning av droger. Det vill vi ska bestå. Vi har också sett att Hammarö har en förhållande stor andel av befolkningen som betecknas som riskkonsumenter när det gäller alkohol. Det är också så att för stor andel äldre personer i Hammarö har ett stort antal psykofarmaka utskrivet. Det kan få negativa konsekvenser såsom ökad fallrisk. Vi kommer aktivt följa utvecklingen och på olika sätt genom olika aktiviteter arbeta för en minskad droganvändning bland Hammarö kommuns medborgare.

Resultatmål	Resultatmått
Minskad droganvändning	Curt Hagqvists undersökning Anmälda narkotika och alkoholbrott Öppna jämförelser Värmlänningarnas liv och hälsa Kommunens kostnad för missbruksvård (öppen + sluten)

Vår miljö förtjänar all uppmärksamhet, inte minst för kommande generationer. Här ska vi med hjälp av våra medarbetare finna vägar mot en minskad användning av engångsartiklar, ökad källsortering och användandet av miljövänliga förbrukningsmaterial och miljövänliga fordon.

Resultatmål	Resultatmått
Öka miljömedvetenheten hos våra medarbetare.	Redovisning av aktiviteter
Alla nya bilar som leasas ska vara miljöbilar	Granskning av avtal

Strategiområde: Arbete och näringsliv

Genom den nyinrättade arbetsmarknadsenheten har ett vi fått en betydligt bättre möjlighet till samverkan mellan samhällets olika aktörer inom arbetsmarknadsområdet. Samarbetet ska underlätta för våra medborgare att få ett arbete eller praktik. Tillsammans arbetar vi för att minska medborgarnas behov av försörjningsstöd; både genom att förebygga bidragsberoende och genom åtgärder som hjälper personer ur sitt behov av försörjningsstöd.

Resultatmål	Resultatmått
Minska andelen av befolkningen som får försörjningsstöd jmf med mätning 2009 (2 %)	KKK mått 34

Verksamhet med god kvalitet

Våra äldre som bor i särskilt boende (Gunnarskärsgården och Björkhagsgården) och de som har hemtjänst ska vara nöjda med den service kommunen erbjuder. Utifrån den mätning som görs (kommunens kvalitet i korthet) är man nöjd. Vi vill minst bibehålla denna nöjdhet och om möjligt öka antalet nöjda kommuninvånare.

Resultatmål	Resultatmått
Andelen nöjda brukare i särskilt boende ska bibehållas, jmf med mätning 2009(NKI 72)	KKK mått 25
Andelen nöjda brukare som har hemtjänst ska bibehållas jmf med mätning 2009 (NKI 70)	KKK mått 28

Äldreomsorg

Kostnaden för kommunens hemtjänst är relativt andra kommuner för hög. För att klara andra angelägna åtagande och med bibehållen kvalitet inriktas arbetet på att minska kostnaderna.

Resultatmål	Resultatmått
Kostnaden i en plats i kommunens hemtjänst ska minska i förhållande till omsorgs- och servicenivå, jmf med mätning 2009	KKK mått 26 och 27

IFO

Kommunen har idag en utredningstid för ekonomiskt bidrag som relativt andra kommuner är kort. Den korta utredningstiden ska bibehållas med fortsatt god kvalitet för medborgarna.

Resultatmål

Resultatmått

IFO
Utredningstiden för försörjningsstöd ska bibehållas

Jämförelseprojektet
KKK mått 9

LSS/LASS

Kostnaden (för överskjutande 20 timmar per vecka) per användare inom personlig assistans täcks inte alltid av ersättningen från försäkringskassan. Genom att närmare se på andra kommuner - som både har en lägre kostnad och god kvalitet, är ambitionen att reducera kommunens kostnader.

Resultatmål

Resultatmått

LSS
Nettotimkostnaden för personlig assistans i egen regi ska minska

Kostnad per brukare (KPB)

Under hösten kommer ovanstående mål att kompletteras med nämndsspecifika mål. De kommer att inriktas på bemötande, trygghet och upplevd kvalitet på en mer verksamhetsnära nivå. Socialnämnden har under 2010 antagit en "Verksamhetsinriktning för äldreomsorgen 2010-2014" Den kommer att användas som underlag för måldiskussionerna inom äldreomsorgen.

Ekonomi

Socialnämndens verksamhet är föränderlig och i många delar svår att förutsäga eftersom människors behov av vård och omsorg inte alltid kan planeras. Den påverkas också starkt av förändringar i samhället och beslut och prioriteringar på nationell nivå.

2008 och 2009 har stora kostnadsreduceringar gjorts inom främst äldreomsorgen och kostnaderna har stabiliserats under 2010.

Under åren 2009 och 2010 har kostnaderna ökat explosionsartat när det gäller försörjningsstöd och institutionsvård för barn och unga. Vi ser tyvärr ännu inga tecken på ett trendbrott. Under 2010 har en arbetsmarknadsenhet bildats. I den arbetar socialnämnden tillsammans med kommunstyrelsen aktivt för att finna alternativ till försörjning för personer inom systemet. Det beräknas få positiv effekt på kostnaderna under 2011.

Framtid och utveckling

Åldrande befolkning

Den demografiska utvecklingen är entydig. Antalet och andelen äldre ökar stadigt. Under 2000-talets första decennium har ökningen varit måttlig men under 2010-talet kommer antalet personer 80 år och äldre öka med 175 personer. Med nuvarande efterfrågan på hemtjänst och särskilt boende i den åldersgruppen kommer antalet personer med insatser i äldreomsorgen att öka med 36 personer inom hemtjänst och 24 platser i särskilt boende. (Källor: *Befolkningsprognos, Hammarö kommuns omvärldsanalys samt Socialnämndens Verksamhetsinriktning för äldreomsorg 2010-2014*)

En trend som också varit tydlig se senaste åren är att mer och mer avancerad sjukvård sker i kommunens regi. Det ställer ökade krav både på resurser och kompetens.

Kompetensförsörjning

Rekryteringsbehovet inom socialnämndens verksamhetsområde kommer vara stort i framtiden. Både på grund av utökad verksamhet men också för att många medarbetare uppnår pensionsålder. Flera nyckelpersoner inom stab och på chefsnivå kommer att gå i pension de närmaste åren. Behovet av infasning av nya medarbetare kan komma att innebära ökade kostnader. Särskild möda måste läggas på rekryteringen av undersköterskor. Det finns idag inte tillräckligt antal sökande till utbildningen för att tillgodose samhällets behov av arbetskraft. Vi måste arbeta på både lokal, regional och nationell nivå för att öka yrkets attraktionskraft för att därmed öka antalet sökande till utbildningen. Viktiga faktorer är arbetsmiljö, arbetstider och lönenivå. Ett viktigt forum är den samverkan mellan arbetsgivare och utbildningsanordnare som startades 2009 inom Vård- och omsorgscollege, där Hammarö har en aktiv roll. (Källa: *Värmland Växer*)

Folkhälsa och samverkan

De satsningar som nämnden gjort på förebyggande arbete (tex utökning av ungdomsboendet med 2 terapeuter) har visat sig ge god utdelning. God folkhälsa minskar medborgarnas behov av insatser från socialtjänsten. (Källa: *Värmland växer samt Hammarö kommuns omvärldsanalys*) Detta är en övergripande fråga för kommunen och samverkan mellan nämnderna är nödvändig. God tillgång på avlastning för anhöriga, bra rehabiliteringsverksamhet, träffpunkt för personer med missbruksproblem, sysselsättning för personer med funktionshinder, aktiviteter för ungdomar, god skolhälsovård, drogförebyggande arbete, trivsamma och trygga boendemiljöer, trevliga miljöer för fritid och rekreation är några viktiga faktorer för god folkhälsa.

Karlstads- Hammarö gymnasienämnd

Övergripande mål

Riksdagens beslut och den kommunala skolplanen ger de övergripande målen

Skollagen och läroplanen visar de nationella målen för gymnasienämndens verksamhet. Huvuduppgiften för gymnasieskola och vuxenutbildning är att förmedla kunskaper och skapa förutsättningar för att eleverna ska tillägna sig och utveckla kunskaper och färdigheter. Utbildningen ska också främja elevernas utveckling till ansvarskännande människor som aktivt deltar i och utvecklar yrkes- och samhällslivet. All verksamhet i skolan ska bidra till elevernas allsidiga utveckling. Elevernas lärande och utveckling som individer är de egentliga målsättningarna med verksamheten.

De övergripande målsättningar som gymnasienämnden arbetar med kan sammanfattas i följande punkter:

Mål för gymnasieskolan

- Som länets universitets- och skolstad ska ett allsidigt utbud av utbildningar erbjudas
- Eleverna ska öka sina kunskaper och utvecklas som individer
- Programmålen ska styra verksamheten
- Elevernas inflytande i vardagen ska öka
- Eleverna ska trivas under sin tid på gymnasiet

Mål för gymnasiesärskola

- Samma mål som för gymnasieskolan samt utifrån varje elevs förutsättningar ska deras kunskaper fördjupas och utvecklas som en förberedelse för ett vuxenliv i arbete, boende och fritid

Mål för vuxenutbildningen

- Fler vuxna ska motiveras till ett livslångt lärande
- Studierna ska anpassas efter den enskildes behov genom tillgänglighet, flexibilitet och individanpassat stöd
- Utbudet av vuxenutbildningar ska kontinuerligt anpassas till det regionala näringslivets behov

Sammanfattning av behov till följd av viktiga omvärldsförändringar

Gymnasieskolan står inför den största förändringen under modern tid. Ny skollag och reform tvingar fram en ökad ambitionsnivå som medför ökade kostnader för organisationen. Det i kombination med sviktande elevunderlag och ökad konkurrens från fristående skolor gör att en omställning krävs som kommer att bli mycket svår att hantera inom nuvarande finansieringsmodell. Medel för omställningskostnader kommer att vara nödvändiga inom budgetperioden.

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Mått

Gymnasieskolan Eleverna ska klara av att genomföra sin gymnasieutbildning i minst samma utsträckning och med lika goda resultat som i den övre tredjedelen i jämförelsegruppen "Större städer"	Andel elever som slutför utbildningen inom 4 år			Bästa tredjedelen i gruppen "Större städer"
		Karlstad-Hammarö		
	Lå 07/08	86,1 %		84,0 %
	Lå 08/09	87,0 %		84,0 %
	Genomsnittliga slutbetyg			Bästa tredjedelen i gruppen "Större städer"
		Karlstad-Hammarö		
	Lå 07/08	13,7		14,1
	Lå 08/09	13,6		14,1
(Båda måtten mäts med Skolverkets statistik för nationella program)				

Mått

Vuxenutbildningen De studerande ska genomföra utbildningen med goda resultat	Andelen studerande med lägst betyget godkänd		
	Lå 06/07	87,3 %	
	Lå 07/08	88,9 %	
	Lå 08/09	90,5%	
Mäts med egen statistik och jämförs över tid			

Verksamhet inom tilldelad budgetram

Mål för gymnasieskolan

Som länets universitets- och skolstad ska ett allsidigt utbud av utbildningar erbjudas
Visionen "Livskvalitet Karlstad 100 000" visar på kommunens mål att bli en attraktiv, god och serviceinriktad stad med bra tillväxt. Utvecklingen av universitets- och skolstaden är den del av visionen som gymnasienämnden arbetar inom.

Karlstads- Hammarö gymnasienämnd erbjuder samtliga nationella program. En målsättning är att eleverna ska beredas plats på sitt första handsval och därför anpassas organisationen så långt som det är möjligt efter hur eleverna väljer.

Eleverna ska öka sina kunskaper och utvecklas som individer

Den övergripande målsättningen för gymnasieskolan är att varje elev ska öka sina kunskaper och färdigheter samt utvecklas som individer utifrån sina egna förutsättningar.

Målsättningen är att de utbildningar som Karlstads- Hammarö gymnasienämnd bedriver ska ha sådan kvalitet att resultaten minst befinner sig på den övre tredjedelen för jämförelsegruppen "Större städer". Se rubriken Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

För elever med behov av stöd erbjuds åtgärder i ett helhetsperspektiv. Mentor, specialpedagoger och andra stödpersoner följer eleverna under hela studietiden och stöttar dem enskilt och i grupp utifrån studiesituationen. Gymnasieskolorna erbjuder läxhjälp, individuella anpassningar vid prov, specialpedagogiska insatser, enskild undervisning utifrån individuella behov. (*Barn- och ungdomsperspektivet*)

College har blivit ett nytt sätt att utveckla gymnasieutbildningens kvalitet med särskilt fokus på samarbete med branscher och företag. Karlstads- Hammarö gymnasienämnd har idag två certifierade college: Teknikcollege, Vård- och omsorgscollege. Servicecollege startar under budgetperioden, även om nationell certifiering i dagsläget ej är klart.

Mål för gymnasiesärskolan

Utifrån varje elevs förutsättningar ska deras kunskaper fördjupas och utvecklas som en förberedelse för ett vuxenliv i arbete, boende och fritid

Gymnasiesärskolan ska på samma sätt som gymnasieskolan ge varje elev möjlighet till en harmonisk och allsidig utveckling. De mål som redovisats i tidigare avsnitt gäller i tillämpliga delar även gymnasiesärskolan, men här inriktas utbildningen dessutom särskilt på föreberedelser för ett vuxenliv, i arbete, boende och fritid. Eleverna tränas i ett helhetsperspektiv där flexibilitet och knytning till omvärlden är ledord. Sedan ett antal år läggs starkare fokus i utbildning på aktiviteter som förbereder eleverna för vuxenlivet och ökar möjligheterna till meningsfull sysselsättning efter skoltiden. Länets skolnämnder har gemensamt beslutat att fortsätta finansiera den särskilda praktikplatsverksamheten Bryggan efter det att bidragen från Arbetsförmedlingen upphört. *(Tillväxtperspektivet, Barn- och ungdomsperspektivet)*

Gymnasiesärskolan berörs inte av ny gymnasieskola GY 11. En översyn av programutbudet får göras vartefter som förändrade behov uppmärksammas.

Länssamarbetet kring gymnasiesärskolan fortsätter med samverkan kring behov, utbud och kompetensutveckling. Det långsiktiga arbetet med gemensam kompetensutveckling för länets gymnasiesärskolepersonal kommer att fortsätta.

Mål för vuxenutbildningen

Fler vuxna ska motiveras till ett livslångt lärande

Målet med vuxenutbildningen är enligt Riksdagen att alla vuxna ska ges möjlighet att vidga sina kunskaper och utveckla sin kompetens i syfte att främja personlig utveckling, demokrati, jämställdhet, ekonomisk tillväxt och sysselsättning samt en rättvis fördelning. Vuxenutbildningen är prioriterad i det lokala och regionala utvecklingsarbetet.

YH-utbildningar är beviljade och startar hösten 2010.

Samverkan med arbetsmarknads- och socialförvaltningen kommer att fortsätta för att utveckla sfi-undervisningen till en tydligare inriktning mot arbete och integration för att stärka invandrarnas ställning på arbetsmarknaden och underlätta för dem att snabbare kunna nå egen försörjning. En ökad kombination av yrkesutbildning och svenskundervisning som är relaterad till det specifika yrkesområdet (yrkes-sfi) är en kommande satsning som kan ge goda effekter såväl i ett kommunalt- som i ett länsperspektiv. *(Integrationsperspektivet, Tillväxtperspektivet)*

Skolinspektionen konstaterar att kommunen bedriver en engagerad uppsökande verksamhet när det gäller sörvux, men att informationen kring vilka ämnen som omfattas av studierna behöver bli bättre. Informationen kring sörvux kommer att bli tydligare. *(Handikapperspektivet)*

Studierna ska anpassas efter den enskildes behov genom tillgänglighet, flexibilitet och individanpassat stöd

Inom vuxenutbildningen är flexibilitet för att svara upp mot den enskildes behov av kompetenshöjning viktigt. Förändringsarbetet fortsät-

ter att vara inriktat på att underlätta för dem som vill kunna kombinera arbete och studier, respektive komplettera sin utbildning för att snabbt komma i arbete eller till vidare studier. Validering av de kunskaper den studerande har med sig från yrkesliv och tidigare studier medför att undervisningen kan börja på rätt nivå. *(Tillväxtperspektivet)*

Enligt måttet för god ekonomisk hushållning som redovisats i tidigare avsnitt sker klara förbättringar när det gäller de studerandes resultat. Andelen studerande med lägst betyget Godkänd har ökat från 87,3 % till 90,5 % de tre senaste läsåren. Formerna för stöd till de studerande ska fortsätta att utvecklas. Det gäller till exempel hur de individuella studieplanerna följs upp, utveckling av specialpedagogernas arbete och användning av webbstöd.

Avbrottsfrekvensen är hög inom vuxenutbildningen. Många studerande avbryter studierna för att ta ett arbete eller för att kombinationen arbete/studier inte fungerat. Flexibla former för vuxenutbildning som passar de studerandes behov behöver fortsatt utvecklas. Avhoppet är dock minskat med 25% det senaste läsåret.

Utbudet av vuxenutbildningar ska kontinuerligt anpassas till det regionala näringslivets behov.

Karlstads Teknik Center

Karlstads Teknik Center (KTC) invigdes i maj 2004 som en innovativ samarbetslösning där näringslivsanknytning och utbildningsanordnare skulle utveckla ett nytt koncept för kopplingen mellan skola och arbetsliv inom teknikområdet. Lokalerna belägna inom Metso Papers industriområde utformades mer som moderna företagsanpassade ytor än traditionella skollokaler. Konceptet och dess finansiering byggde på i huvudsak tre delar. Statsbidragsfinansierade kvalificerade yrkesutbildningar (KY-utbildningar), kommunalt anslagsfinansierade tekniska gymnasieutbildningar och intäktsfinansierad uppdrags- och uthyrningsverksamhet. Det visade sig ganska omgående att den intäktsfinansierade verksamheten trots vällovliga ansträngningar inte blev

av den omfattningen att den kunde bära sina fasta kostnader. I dagsläget finns ett ackumulerat underskott för denna verksamhet trots visst obudgeterat projektfinsierat tillskott. Med en högre ambitionsnivå och med föresatsen att KTC fortsättningsvis ska vara en aktör som främjar utveckling och tillväxt inom kommunen mot den gemensamma visionen Livskvalitet Karlstad 100 000 krävs en större medverkan från näringslivsrelaterade parter som Karlstads kommun näringslivsenhet, Region Värmland, industrikusteraktörer som Paper Provins, Packaging Greenhouse, Stål & Verkstad med flera.

Den huvudsakliga verksamheten på KTC utgörs i dag av eftergymnasiala yrkeshögskoleutbildningar med cirka 300 årsstudieplatser som har beviljats utifrån ett regionalt kompetensbehovsperspektiv med näringslivsefterfrågade utbildningar. Med en större delaktighet från det lokala och regionala näringslivet och ett breddat engagemang från övriga kommunala förvaltningar kan KTC:s verksamhet i högre grad bidra till utveckling, tillväxt och kompetensförsörjning.

Ett större gemensamt ansvar för den del av verksamheten som ligger utanför skolverksamheten. Kommunens ansvar måste bli större (näringslivsdelen).

Feriearbeten

Karlstads-Hammarö gymnasienämnd har vid sidan av utbildningsuppdraget även ansvar för de kommunala feriearbetena för karlstadsungdomar. Hammarö kommun har valt en annan lösning.

Viktiga långsiktiga omvärldsförändringar

Nya krav på gymnasieskolan

Den kommande gymnasiereformen – GY11 – innebär stora strukturförändringar för gymnasieskolans utbildningar. Särskilt fokus är den del som berör de yrkesförberedande programmen. I gymnasiereformen försvinner dagens individuella program och ersätts av fem särskilda varianter. Elever som i framtiden är behöriga till gymnasieskolans nationella program ges inte längre möjlighet att studera på de särskilda varianterna som ersätter det individuella programmet. I dag består 45 % av det individuella programmet i Sverige av behöriga elever. De behöriga eleverna måste från höstterminen 2011 i stället erbjudas plats på ett nationellt program. Även om detta inte innebär direkta merkostnader för det nya individuella programmet så bedömer förvaltningen att det innebär ökade krav på dimensioneringen av programutbudet utifrån kommunernas uppdrag att tillgodose elevernas förstahandsval. De flesta av dessa berörda elever bedöms i första hand söka yrkesutbildningar vilka kommer att

behöva utökas. Den nya strukturen kommer att innebära att kraven för att klara genomströmningen på de nationella programmen ökar då klasserna, med stor sannolikhet, kommer att bli mer heterogena, än vad som är fallet i dag, vilket kommer att kräva ökade stödinsatser. Båda dessa aspekter bedöms öka den totala kostnaden för gymnasieutbildningen.

Gymnasieförvaltningens bedömning är att den ökade kostnaden initialt för den nya gymnasiereformen motsvarar cirka 2 345 tkr (motsvarar 30-40 årsstudieplatser med snittpris på cirka 85 000/lå) under budgetperioden. Behovet fördelas över budgetperioden enligt följande 782 tkr år 2011, 782 tkr år 2012, 782 tkr år 2013*.

På uppdrag av kommunfullmäktige från december 2008 har Killstads- utbildningen startats, tillsammans med Arbetsmarknads- och Socialförvaltningen (ASN), som är en del av kommunens jobbpaket. Utbildningen ger en riktad insats för berörda elever och syftar till att ge möjligheter till anställning. Utbildningen är också väl överensstämmande med ett av de fem spåren i framtida individuella programmet. Gymnasieförvaltningens merkostnad för genomförandet av Killstadsutbildningen är beräknad till 1,3 mkr/år. Utbildningen ingår som del i kommunens jobbpaket. Gymnasienämnden är ej kompenserad för denna satsning ekonomiskt.

Friidrottsgymnasiet och Karlstads- Hammarö Idrottsgymnasium

När GY11 införs höstterminen 2011 ändras förutsättningarna för idrottsgymnasierna avsevärt. Det individuella valet, där specialidrotten utgjort hela valet för idrottseleverna minskar i omfång från 300 p till 200 p. Möjligheten till skapandet av specialutformade program, där specialidrottskurser kunnat ersätta ett antal övriga nationella kurser upp till i vissa fall 500p, tas bort. Förmodligen kommer möjligheten till att bibehålla tidigare omfattning av specialidrotten att ligga i en utökning av programmens 2 500p vilket innebär en kostnadsökning som ej är förutsedd. 1,5 -2 tjänster behövs om nuvarande ambitionsnivå skall behållas. Beräknad kostnad är 670 tkr*.

Fjärde året på Teknikprogrammet

En arbetsgrupp inom Utbildningsdepartementet redovisar i en promemoria sin bedömning av att ett fjärde tekniskt år bör införas på gymnasiet. I samma promemoria föreslås en start av en försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år på gymnasiet höstterminen 2011. Karlstads- Hammarö gymnasienämnd kommer att ansöka om att delta i försöksverksamheten om den kommer att genomföras.

Entreprenörskap

Alla gymnasieelever i Karlstads- Hammarö gymnasieskola ska erbjudas kurs i entreprenörskap som genomförs i form av "UF-företagande" från och med höstterminen år 2011.

Efter att ha läst UF-företagande ska alla elever ha:

- attityden att det lika självklart att starta ett eget företag som att anställas
- sådana kunskaper, färdigheter och attityder som de behöver för att lyckas i arbetslivet oavsett om de arbetar som egna företagare eller är anställda av någon annan
- stärkt sin självkänsla genom entreprenöriellt lärande

Möjlighet att läsa kursen inom ramen för programmet kan lösas för alla yrkesprogram och de flesta av de högskoleförberedande programmen. För framförallt NV och SP programmen bör alternativet att läsa kursen som utökad program erbjudas, främst beroende på elevernas behov och intresse av att läsa meritvärderande och behörighetsgivande kurser inom programmet.

Om 200 elever erbjuds att läsa kursen som utökad program kommer det att medföra en kostnad på 469 tkr*.

Ökad behörighet yrkesprogram

I GY 11 ska alla elever på yrkesprogrammen erbjudas att läsa in grundläggande behörighet till högskola/universitet endera inom ramen för sitt program eller som utökad studiekurs, 200 poäng svenska respektive 100 poäng.

Kostnadsberäkning exempel "Nobelgymnasiet":

På Nobelgymnasiet finns cirka 300 elever i respektive årskurs. Om cirka 100 stycken väljer att läsa behörighetskurserna som utökad kurs, (idag läser cirka 100 elever behörighets-

givande kurser på skolan), så blir lönekostnaden cirka 804 tkr* per år. Detta för Nobelgymnasiet. Yrkesprogram finns idag också på HUC, Tingvalla och Tullholmen vilket medför en ytterligare kostnad på cirka 536 tkr*.

Verksamheten Svenska för invandrare

Verksamheten Svenska för invandrare (sfi) har på grund av ett kraftigt ökat antal studerande, i nuläget våren 2010 cirka 350 personer, stora svårigheter att finansiera verksamheten inom tilldelade ramanslag. Antalet flyktingar har minskat medan antalet övriga invandrare har ökat. Sfi och samhällsintroduktion för flyktingar är självfinansierat genom avtal med Arbetsmarknads- och socialförvaltningen medan den övriga, allt mer växande, verksamheten är anslagsfinansierad. På grund av verksamhetens art och de lagvillkor som gäller för begränsad väntetid till antagning (inom 3 månader) har anställningsavtalen för lärarna förändrats från ferieanställning till semestertjänster vilket initialt med ökad elevtillströmning inneburit en ökning av lönekostnaderna. De senaste åren har underskotten dels täckts genom avskrivning vid hantering av tilläggsanslagen (cirka 2 miljoner kronor 2009) dels genom omfördelning inom programområdet. För att klara den växande verksamhetens ekonomi med bibehållen kvalitet om lagkravet ska uppnås utan att kärnverksamheten påverkas negativt behövs en ramökning på 1,2 Mkr.

Omställningskostnader för demografiförändring och konkurrens från fristående skolor.

Gymnasieskolan i Karlstad- Hammarö står inför en betydande förändring då antalet elever i gymnasieåldern minskar med cirka 35 % fram till och med 2015. Detta ställer stora krav på anpassning av organisationen – både vad gäller lokaler såväl som personalomkostnader. En ytterligare omvärldsfaktor som är betydande är ökande konkurrens från fristående gymnasieskolor i Karlstad. Redan i dag finns cirka 33 % av antagningsplatserna på gymnasieskolan i karlstadsregionen på fristående gymnasieskolor och antalet ansökningar om etablering/utökning ser inte ut att minska. Inför läsåret 2010/2011 inkom fem ansökningar motsvarande totalt 352 nya utbildningsplatser/år. Detta ställer ytterligare krav på dimensionering och kostnadseffektivitet.

Gymnasieskolan är en frivillig skolform och eleverna har full valfrihet då gymnasievalet görs. Kommunerna har från regering och riksdag ett strävansmål att tillgodose elevernas förstahandsval i så hög grad som möjligt, vilket ställer krav på årliga anpassningar av antalet platser/gymnasieutbildning. Då gymnasieskolans struktur innebär att verksamhetens kostnads tydligt binds upp läsårsvis, samt att planeringsförutsättningarna är beroende på hur eleverna väljer är snabba åtgärder för att kostnadsreducera verksamheten svåra att uppnå under innevarande budgetår.

Medel för att dämpa de effekter omställningarna medför kommer att vara nödvändiga under budgetperioden. Erfarenhet från grundskolan finns men problematiken är större på gymnasieskolan då konkurrensen från fristående skolor är betydligt större. Prognostiseringen hur vilka program eleverna väljer är som planeringsförutsättningarna helt klargjorda först i juni månad varje år. Under perioden fram till år 2015 kommer gymnasienämnden att behöva omställnings bidrag som i dagsläget är svåra att uppskatta.

Övriga frågor som står i fokus **Dator En-till-En – en dator, en elev**

Digital kompetens en av arbetsmarknadens krav och en av EU:s nyckelkompetenser ”Digital kompetens innebär säker och kritisk användning av informationssamhällets teknik i arbetslivet, på fritiden och för kommunikationsändamål. Den underbyggs av grundläggande IKT-färdigheter, dvs. användning av datorer för att hämta fram, bedöma, lagra, producera, redovisa och utbyta information samt för att kommunicera och delta i samarbetsnätverk via Internet.”

Vi lever i ett IT-samhälle och skolan måste bygga på elevernas verklighet. Om de studerande ska utbildas till aktiva samhällsmedborgare och förberedas för arbetslivet måste det i utbildningsvärlden finnas kunskap, beredskap och pedagogiska redskap för denna förändring. Dagens ungdomar är uppvuxna i det moderna kommunikationssamhället och således är IKT-teknik en del av vardagen för ungdomar i sitt lärande.

I det digitala samhället är medborgaren alltid uppkopplad. Dator och Internet används inte bara för att sköta arbetet och hålla kontakt med familj och vänner utan de är också de verktyg som ger delaktighet i samhällslivet och öppnar möjligheter för såväl samhällspåverkan som för lärande både enskilt och tillsammans med andra. Gränserna mellan det informella och det formella lärandet kommer att luckras upp. Mer av lärandet kommer att ske i globala nätverk, där kunskap skapas och utbyts mellan

individer och organisationer oberoende av tid och rum. För att gymnasieskolans verksamhet ska ha förutsättningar för att vara en modern, lärande organisation krävs att IKT-teknik är en naturlig del av skolans vardag.

En-till-En innebär att varje elev oavsett kön, sociala förutsättningar och etnicitet ges möjligheten att kunna använda en dator som pedagogiskt verktyg. Det möjliggör också att elever kan fortsätta sina studier även när man är hemma på grund av sjukdom, bortrest, ute på arbetsplatsförlagd utbildning eller frånvarande av andra orsaker. Exempel på detta redovisas i de uppföljningar med elever som deltagit i de försök som gjorts i verksamheten gällande En-till-En.

En till en dator stödjer och utvecklar en elevaktiv skola där begreppen tid och rum inte har samma betydelse för de studerandes lärande som idag. Storskaliga försök från liknande verksamheter, både internationellt och nationellt, ex Umeå kommuns kommunala gymnasieskolor visar både på generellt stärkt pedagogisk utveckling, men även på effektiviseringar i form av bättre lokalutnyttjande, enklare schemaläggning samt minskade kostnader för läromedel.

Konceptet En-till-En tillsammans med användandet av den digitala lärplattformen It's-learning ska också i denna mening bidra till en utvecklad lärarroll där föreläsningar och genomgångar kombineras med handledning, i mindre grupper eller digitalt, tillsammans med olika elever.

Målet med att ge eleverna var sin dator är att öka kvaliteten på utbildningen i kommunens gymnasieskola, utveckla nya metoder och arbetsformer, öka lusten att lära hos såväl elever som pedagoger, öka elevernas måluppfyllelse samt stödja processen att nå nationella och lokala mål.

Införandet av en dator en elev som ett pedagogiskt redskap är absolut tvunget om den kommunala gymnasieskolans utbildningar skall förmå att ge eleverna den kompetens som uppfyller de krav dagens arbetsmarknad har, både nationellt och internationellt. Även ur ett konkurrensperspektiv är det därför angeläget att En-till-En införs i den kommunala gymnasieskolans i fråga om utveckling, förtroende och överlevnad.

Den beräknade kostnaden för införande av En-till-En är framtagen av gymnasieförvaltningen och gemensam IT i Karlstads kommun. Den kostnadsökning som ej kan finansieras inom befintlig ram beräknas till totalt 10,05 mkr*. Uppbyggnaden tar tre år vilket innebär ett behov av en ramökning med 3 350 tkr per år i tre år. När uppbyggnaden är klar kan de effektiviseringar som förväntas kunna göras innebära att kostnaden för driften sjunker och del av ramen för dator En-till-En kan återlämnas.

Projektet syftar till att bidra till uppfyllandet av följande övergripande mål:

Pedagogik

- Stödja elever med särskilda behov.
- Autentiskt material.
- Effektivare undervisning.
- Återanvända lektioner.
- Flexibilitet, nya pedagogiska metoder.
- Strömmande mediaresurser som är dagsaktuella.
- Förberedelse inför morgondagens samhälle.

Effektivisering

- Färre datasalar.
- Färre skrivare.
- Färre utskrifter.
- Bättre lokalutnyttjande.

Attraktiv skola

- Bärbar dator.

- Teknisk framkant.
- Pedagogik som passar eleven.
- Bemöta konkurrens.

Studieresultat

- Högre måluppfyllelse.
- Mer kunskap att nyttja i arbetslivet.
- Undervisa elever på elevens "språk".

Jämställdhet

- Alla elever oavsett ekonomiska hemförhållanden kan få en dator.
- Flickor och pojkar på samma villkor.

Studiecenter vid Tingvalla

Ett Studiecenter är en mötesplats kring utbildning, med vuxenstuderande som bas, som omsluter alla elevers individuella behov av utveckling i sina studier samt för sin personliga utveckling.

Hösten 2011 kommer ett nytt studiecenter vid Tingvalla att tas i bruk. I Gamla Läroverkets aula har då ett modernt, verksamhetsanpassat studiecenter utformats med möjlighet till anpassade flexibla studieformer för såväl vuxen- som ungdomsstuderande. Avsikten med studiecentrets verksamhet är att öka möjligheten för flertalet studerande att studera efter sina egna förutsättningar och efter eget mönster med hjälp av hög tillgänglighet gällande personal och lokaltillgång. Studiecentret skall dessutom kunna tillgodose det behov som ett väl fungerande skolbibliotek utgör. Ska det tänkta konceptet följas fullt utförutsätter det en ökad personaltäthet och ett ökat öppethållande förutom god tillgång till tekniska hjälpmedel och datorer.

Avveckling Tullholmen

I samband med flytten till Tingvalla och dess ombyggnation kommer skolmåltsverksamheten att tillfället flyttas och det medför tillfälligt en kostnadsökning på 345 tkr.

Horisontella perspektiv

Arbete med de horisontella perspektiven är införda i den ordinarie verksamhets- och budgetplaneringen.

Karlstads - Hammarö Överförmyndarnämnd

Övergripande mål

- Karlstads – Hammarö överförmyndarnämnd är en tillsynsmyndighet som ska rekrytera, utbilda och granska ställföreträdare.
- Tjänstemän och nämndledamöter ska vara väl kvalificerade och insatta i gällande lagstiftning.
- Ställföreträdarnas verksamhet ska granskas genom inlämnade redovisningshandlingar.

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

- Arvode till ställföreträdare skall överensstämma med rekommendationer från Sveriges kommuner och landsting.
- Hög effektivitet med bibehållen rätts-säkerhet eftersträvas i all administrativ handläggning.

Verksamhet inom tilldelad budgetram

Antalet ärenden har ökat och kommer att öka än mer i framtiden. Antal fall med svårt psykiskt sjuka där arvodet blir högre har också ökat. Den 1 jan 2010 kom en ny lag som medför att alla dementa som inte lämnat fullmakt kommer att behöva en god man.

Detta medför en ytterligare ökning av antalet ärenden. Karlstads kommun har beslutat att ta emot tio ensamkommande asylsökande barn som alla har god man. Administrationen kring dessa ärenden är omfattande då gode männen får arvoden månadsvis och återsökning av arvodena sker hos Migrationsverket. Kravet på att överförmyndarnämnden ska utbilda ställföreträdare gör att mycket tid går åt för utbildning.

Arbetsbelastningen på överförmyndarkansliet har ökat kraftigt under de senaste åren. Detta har medfört att kön med hjälpbehövande har ökat. För att klara länsstyrelsens krav att alla årsräkningar ska vara granskade före sommaren har två personer projektanställts under fyra månader. Eftersom det är så svårt att rekrytera ställföreträdare krävs en massiv marknadsföring för att få fler frivilliga att ställa upp på sin fritid. Detta kommer också att kräva mer pengar. Sammantaget gör detta att det krävs en utökning av personalstyrkan på överförmyndarkansliet med ytterliggare en handläggare från 2011-01-01.

Ökningen av antalet ärenden och den ökade arbetsbelastningen gör att den beslutade budgeten inte kommer att hållas. Se bifogad bilaga.

Budget 2011

samt plan för 2012 och 2013

2009 års lönenivå Nämnd/styrelse:	Bokslut 2009	Budget 2010 inkl ombudg.	Budget 2011 14 900 inv	Plan 2012 15 000 inv	Plan 2013 15 100 inv
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	-47 120	-48 700	-50 430		
Räddningstjänst	-7 139	-6 656	-6 855		
Patientnämnd	-2	-15	-15		
Valnämnd	-31	-160	0		
Servicenämnd, skattefinansierat	-35 889	-75 760	-73 600		
Servicenämnd, taxefinansierat	-1500	-	-		
Miljö- o byggnadsnämnd	-2 349	-2 220	-2 575		
Bildningsnämnd	-256 719	-227 000	-235 210		
Socialnämnd	-223 531	-208 200	-222 400		
Hjälpmedelsnämnd	-71	-200	-200		
Gymnasienämnd	-80 874	-78 646	-75 145		
Revision	-738	-730	-770		
Överförmyndarnämnd	-1 169	-1 500	-1 500		
Totalt verksamheter	-657 132	-649 787	-668 700	-648 500	-648 500
Nettokostnad kapitaltjänst och pensioner	6 120	3 300	3 000	3 000	3 000
Verksamhetens nettokostnad	-651 012	-646 487	-665 700	-645 500	-645 500
Skatteintäkter	599 978	609 759	617 535	641 673	669 906
Generella statsbidrag	27 343	37 885	47 000	40 560	38 802
Tillfälligt statsbidrag	-	14 417	-	-	-
Statsbidrag LSS	15 457	12 995	7 765	7 815	7 867
Maxtaxa	6 805	6 900	6 900	6 900	6 900
Fastighetsavgift	21 694	22 605	22 600	22 600	22 600
Finansiella intäkter	241	400	400	400	400
Finansiella kostnader	-1 906	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Oförutsedda kostnader KS		-1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Kompetensutv. friskare personal		-2 000	-1 500	-1 500	-1 500
Kapitaltjänst och drift (160 Mkr)			-1 500	-15 000	-15 000
Inlösen ansvarsförb. pensioner	-12 000	-20 000	-5 000	-10 000	-10 000
Budgetreserv		-10 000	-16 500	-40 000	-62 000
"Lönepott"		-15 000	-	-	-
RESULTAT	6 600	5 474	5 000	948	4 475

Ordlista

Anläggningstillgångar

Tillgångar som är avsedda att ägas under längre tid. Anläggningstillgångarna upptas i balansräkningen till anskaffningsvärdet med avdrag för planenliga avskrivningar och eventuella bidrag.

Avskrivningar

Kostnader som uppkommit genom att inventarier och fastigheter har använts och förslitits under året.

Avsättningar

Avsättning är en förpliktelse som på balansdagen är säker eller sannolik till sin förekomst men, till skillnad från en skuld, är oviss till belopp eller till den tidpunkt den ska infrias.

Eget kapital

Är skillnaden mellan tillgångar och skulder/avsättningar.

Finansiella intäkter

Intäkter som kommer från placerade medel på bank med mera.

Finansiella kostnader

Består främst av kostnader för upplåning hos bank.

Lånekostnader

Ränta och andra kostnader som uppkommer vid upplåning av kapital.

LSS och LASS

Insatserna enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) utgörs av personlig assistent, ledsagarservice, kontaktperson, avlösning i hemmet, korttidstillsyn, boende med särskild verksamhet samt daglig verksamhet. LASS avser lag om assistenter-sättning.

Mkr

Miljoner kronor.

Omvandlingsområde

Område planlagt för utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp.

Soliditet

Visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Soliditeten visar också om det finns beredskap för framtida resultatförsämringar, det vill säga den långsiktiga betalningsförmågan.

Tkr

Tusen kronor.

Box 26, 663 21 Skoghall, besöksadress Mörmovägen 5, växel 054-51 50 00, fax 054-51 31 19
bankgiro 177-5642, org nr 212 000-1793, hammaro@hammaro.se, www.hammaro.se